

Birkat HaGomel: The Thanksgiving Blessing
Ohr Chadash Adults
Rabbi Jonathan Bienenfeld

גמ' ברכות נד:

אמר רב יהודה אמר רב: ארבעה צריכין להודות - יורדי הים, הולכי מדברות, ומי שהיה חולה ונתרפא, ומי שהיה חבוש בבית האסורים, ויצא. יורדי הים מנלן - דכתיב: יורדי הים באניות וגוי' המה ראו מעשי ה', הולכי מדברות מנלן - דכתיב: תעו במדבר בישימון דרך עיר מושב לא מצאו ויצעקו קל ה' וידריכם בדרך ישרה, יודו לה' חסדו. מי שחלה ונתרפא - דכתיב: אולים מדרך פשעם ומעונותיהם יתענו כל אכל תתעב נפשם וגוי', ויצעקו אל ה' בצר להם וגוי', ישלח דברו וירפאם וגוי', יודו לה' חסדו. מי שהיה חבוש בבית האסורין, מנלן? - דכתיב: ישבי חשך וצלמות וגוי', כי המרואמרי אל וגוי', ואומר: ויכנע בעמל לבם וגוי', ואומר: ויצעקו אל ה' בצר להם, ואומר: יוציאם מחשך וצלמות וגוי', ואומר: יודו לה' חסדו. מאי מברך? - אמר רב יהודה: ברוך גומל חסדים טובים. אביי אמר: וצריך לאודוויי קמי עשרה, דכתיב: ידו ירוממוהו בקהל עם וגוי'.

Talmud Brachot 54b

Rabbi Yehudah said in the name of Rav, “Four individuals must thank G-d: Those who go down upon the sea, those who go through the wilderness, one who was ill and was cured, and one who was imprisoned and got out.”

From where do we know that those who go down upon the sea are included? As it is written, “Those who go down upon the sea in ships...they see the work of G-d...Let them thank G-d for His kindness and His wonders to the children of man.”

...Those who travel through the wilderness, as it says, “They wandered in the desert, in the desolation of the path; they found no inhabited city...Then they cried out to G-d...And He led them upon a straight path...Let them give thanks to G-d for His kindness.”

One who was ill and was cured, as it is written, “Fools were afflicted, because of their sinful path and because of their iniquities. Their soul abhorred all food...Then they cried out to G-d in their distress...He dispatched His word and cured them...Let them give thanks to G-d for His kindness.”

One who was imprisoned, from where do we know it? As it is written, “Those who sat in darkness and the shadow of death...because they rebelled against the words of G-d...He took them out of darkness and the shadow of death...Let them give thanks to the Lord for His kindness.”

ארבעה צריכים [א] להודות. * יורדי הים (א) כשעלו ממנה, [א*] והולכי מדברות כשיגיעו לשוב, ומי שהי
ה חולה (ב) ונתרפא, (ג) ומי שהיה * א [ב] חבוש בבית האסורים ויצא, וסימנך: וכל החיי"ם יודוך סלה. "
חולה" "יסורים" "ים" "מדבר".

Shulchan Aruch, Orach Chaim, 219

Paragraph 1

Four individuals must give thanks. Those who go down to the sea, when they rise up from it; those who go through the wilderness, when they arrive at a civilized area; one who was sick and was cured; and one who was imprisoned and went free...

הני ארבעה לאו דווקא, דה"ה למי שנעשה לו נס, כגון שנפל עליו כותל, או ניצול מדריסת שור ונגיחותיו,
או שעמד עליו בעיר אריה לטורפו, או (כט) אם גנבים באו לו אם שודדי לילה וניצול מהם וכל כיוצא בזה,
(ל) <ו> כולם צריכים לברך ט הגומל; ז וי"א שאין מברכין הגומל (לא)אלא הני ארבעה דוקא, <ז> וטוב ל
ברך (לב) בלא הזכרת שם [יב] ומלכות.

Paragraph 9

It is not limited to these four specifically, for the same law applies to anyone for whom a miracle occurred. For example, if a wall fell upon him, or he was saved from being trampled and gored by an ox, or a lion came upon him in the city to maul him, or thieves who are bandits of the night came upon him and he was saved from them, or any other such case—they all must recite the “*HaGomel* Blessing”

And others say that “*HaGomel*” is not recited except by these four specifically. And it is best to recite the blessing without mentioning G-d's name or kingship.

רמב"ם פרק י' מהל' ברכות

ארבעה * צריכין להודות, ה חולה שנתרפא, וחבוש שיצא מבית האסורים, ויורדי הים כשעלו, והולכי דר
כים כשיגיעו לשוב.

Maimonides, Chapter 10 of the Laws of Brachot

Law 8

Four must give thanks: one who was ill who was cured; one who was imprisoned and was freed from prison; those who go down upon the sea, when they arise from it; and those who take journeys, when they arrive back at civilization.

שו"ת ריב"ש ס"י שלז

עוד שאלת: הא דאמרי' בפי' הרואה (נד:): ארבעה צריכין להודות, בסמך פסוקי המזמור; מי נימא: אלו ד וקא, דהא אקרא סמכי, וא"כ, אפי'נפל עליו כותל, או ניצול מדריסת שור ונגיחותיו, וכיוצא בנסים כאלו , אינו חייב לברך, או נימא דכל שכן הוא.

תשובה: נראה שצריך לברך; שהרי הולכי מדברות, שצריכין להודות, זהו מפני סכנת אריא וגנבי המצוים בדרכים, וא"כ, כשעמד עליו אריהלטורפו, אפילו בעיר, אם גנבים באו לו, אם שודדי לילה, וניצל מהם, וכ יוצא בנסי' אלו, כל שכן שצריך להודות. ולא הוזכרו הארבעה בכתוב, אלא מפני שהם מצויים תמיד בדר ך מנהגו של עולם ברוב האנשים, ולזה גם כן הזכירה רב יהודה בשם רב בעל המאמר ההוא. וכ"ש הנעשה לו נס וניצול ממיתה עצמה; שהרי קבעו עליו ברכה אחרת לברך, כשיעבור עוד במקום ההוא: ברו ך שעשה לי נס במקום הזה. כדאמרינן בריש פרק הרואה, בההוא גברא דהוה קא אזיל בעבר ימינא, נפל עליה אריא, אתרחיש ליה ניסא וכו'. וכן מר בריה דרבינא הוהקא אזיל בפקתא דערבות, וצחי למיא וא תרחיש ליה ניסא וכולי. וכפי גרסת הגאונים ז"ל, איהו חייב לברוכי ובריה ובר בריה; וגם ישמפרשים ל פי גרסתם, דלאו דוקא עד בר בריה, אלא כל יוצאי יריכו עד עולם.

וכ"ש שמיד שניצל צריך הוא להודות, כדרך הארבעה שצריכין להודות, ולא שיפטר מברכת ההודאה בבר כת: שעשה לי נס; שחייבוהו לברך כשישוב לעבור במקום ההוא, ואולי לא יעבור שם לעולם ולא יברך או תה ברכה; אלא ודאי נראה שברכת ההודאה מברך אותה מ"מ¹.

Responsa of the Rivash, number 337

Question: That which is said in Chapter "*HaRoeh*," that four individuals must give thanks, relying upon the verses of the Psalm, do we say that it is these specifically, for we rely upon the verses, and if so, even if a wall fell upon him, or he was saved from the trampling and goring of an ox, and other such incidents, he would not be obligated to recite the blessing? Or do we say that all the more so, he is obligated?

Answer: It seems that he would be required to recite the blessing. For those who go through the wilderness—and must give thanks—do so because of the danger of a lion or robbers which are found upon the roads. And if so, when a lion arises to maul him—even in the city—or if robbers come upon him and they are bandits of the night, and he is saved from them, or any other such miracle, all the more so would he be required to give thanks!

And these four are only mentioned in the Scriptures because they are constantly present in the travels of most people. And so did Rabbi Yehudah mention in the name of the *Ba'al HaMa'or*. And all the more so regarding one for whom a miracle was performed and he was saved from death itself. For they established another blessing for him to recite when he passes by that place again: "Blessed is the One Who performed a miracle for me in this place."...And according to the text of the Geonim, he is obligated to recite the blessing, as well as his son and grandson. And still others explain—according to

their version of the text—that it is not limited to his grandson, but all future descendants for all time. And all the more so that as soon as he was saved that he would be obligated to give thanks, just as “the four who need to give thanks.”

And it is not the case that he would be exempt from the Thanksgiving Blessing by reciting the blessing of “Who performed a miracle for me,” which they obligated him to recite only upon passing by that place again. For perhaps he will never again pass by that place and so will never recite that blessing! Rather, he must certainly recite the Thanksgiving Blessing regardless.

טור או"ח סי' ריט

ונוהגין באשכנז וצרפת שאין מברכין כשהולכים מעיר לעיר שלא חייבו אלא בהולכי מדברותדשכיחי בה חיות רעות ולסטים והא דאיתא בירושלמי כל הדרכים בחזקת סכנה לא אמרו אלא לענין תפלת הדרך ש בכל הדרכים צריך אדם לבקש על עצמו אבל ברכת הגומל במקום תודה איתקן: וכן לענין חולה כתב הר"ר יוסף דוקא חולה שנפל למטה אבל חש בראשו או במעי וא"צ לברך וכן כתב הר"ר אב"ד דוקא במכה של חלל שיש בו סכנה אבל הרמב"ם ז"ל כתב דבכל דרך ובכל חולי צריך להודות דגר סינן בירושלמי כל הדרכים בחזקת סכנה הם (וכל החולים בחזקת סכנה הם) וכ"כ בערוך דאפילו חש בעי ניו או בראשו צריך לברך וכן נוהגין בספרד:

Tur, Orach Chaim, 219

And we are accustomed in *Ashkenaz* and France to not recite the blessing when we travel from city to city, for they did not obligate the recitation of the blessing except for those who travel through the wilderness, where wild animals and bandits are common. And regarding that which is stated in the Jerusalem Talmud, “All roads are presumed dangerous,” this was only stated regarding the Traveler's Prayer, that for traveling upon any road one must beseech mercy for himself. But the Thanksgiving Blessing was established in place of the Thanksgiving Offering.

And similarly regarding one who was ill, Rabbi Yosef wrote that this is specifically one who “fell into bed.” But one who had a headache or a stomachache needs not recite the blessing. And so wrote the *Raavad*, that it is specifically for one who suffered a potentially fatal blow and is in danger.

But the *Rambam* wrote that for every road and every malady one must give thanks. For we read in the Jerusalem Talmud, “All roads are presumed dangerous (and all those who are ill are presumed to be in danger.” And so is it written in the *Aruch*, that even one who has a pain in his eyes or head must recite the blessing. And so are they accustomed in *Sfarad*.

סעיף ז

באשכנז וצרפת אין מברכין כשהולכין מעיר לעיר, (כא) שלא חייבו אלא בהולכי מדברות דשכיחי ביה חיות רעות ולסטים; ובספרד (כב) נוהגים לברך, מפני שכל הדרכים בחזקת סכנה; (כג) ומיהו בפחות מפרסה אינו מברך, ואם הוא מקום מוחזק בסכנה ביותר, <ד> אפילו בפחות מפרסה.

Shulchan Aruch, Orach Chaim, 219

Paragraph 7

In *Ashkenaz* and France, they do not recite the blessing when they travel from city to city, for they did not obligate the recitation of the blessing except for those who travel through the wilderness, in which wild animals and bandits are common. And in *Sfarad* they are accustomed to reciting the blessing, for all roads are presumed dangerous. However, less than a *parsah*, the blessing is not recited. But if it is a place which is presumed to be especially dangerous, even less than a *parsah*.

סעיף ח

בכל חולי צריך לברך, אפילו אינו חולי של סכנה ולא מכה של חלל, אלאכל שעלה למטה וירד, (כה) מפני שדומה כמי שהעלוהולגרדום (פ"י מעלות שעושין דיינים לשבת כשדנין) לידון, (כז) ואין הפרש בין שיש לו ז' מיחוש קבוע ובא מזמן לזמן, (כז) ובין שאינו קבוע. הגה: י"א דאינו מברך רק על חולי שיש בו סכנה, *] (בח) כגון <ה> מכה של חלל (טור בשם הראב"ד והר"ר יוסף ה) וכן נוהגין באשכנז

Paragraph 6

For ever sickness, one must recite the blessing, even if it is not a dangerous sickness and is not a potentially fatal blow, rather anyone who goes up to his bed and then comes down, for he is as one who comes before the Judge's bench to be judged. And there is no difference between one who has recurring pain experienced regularly and one who experiences it irregularly.

Rema: Some say, that he does not recite the blessing unless he is dangerously ill, like one who suffered a potentially fatal blow.

תהלים פרק קז

(מג) מי חכם וישמר אלה ויתבוננו חסדי יקנן:

Psalms, Chapter 107

(43) Whoever is wise, let him observe these things, and they shall meditate upon the kindnesses of G-d.